

Kreta 18–25 april 2020 botanikresa med Pav Johnsson

Tulipa bakeri. Foto: Yiannis Christofides

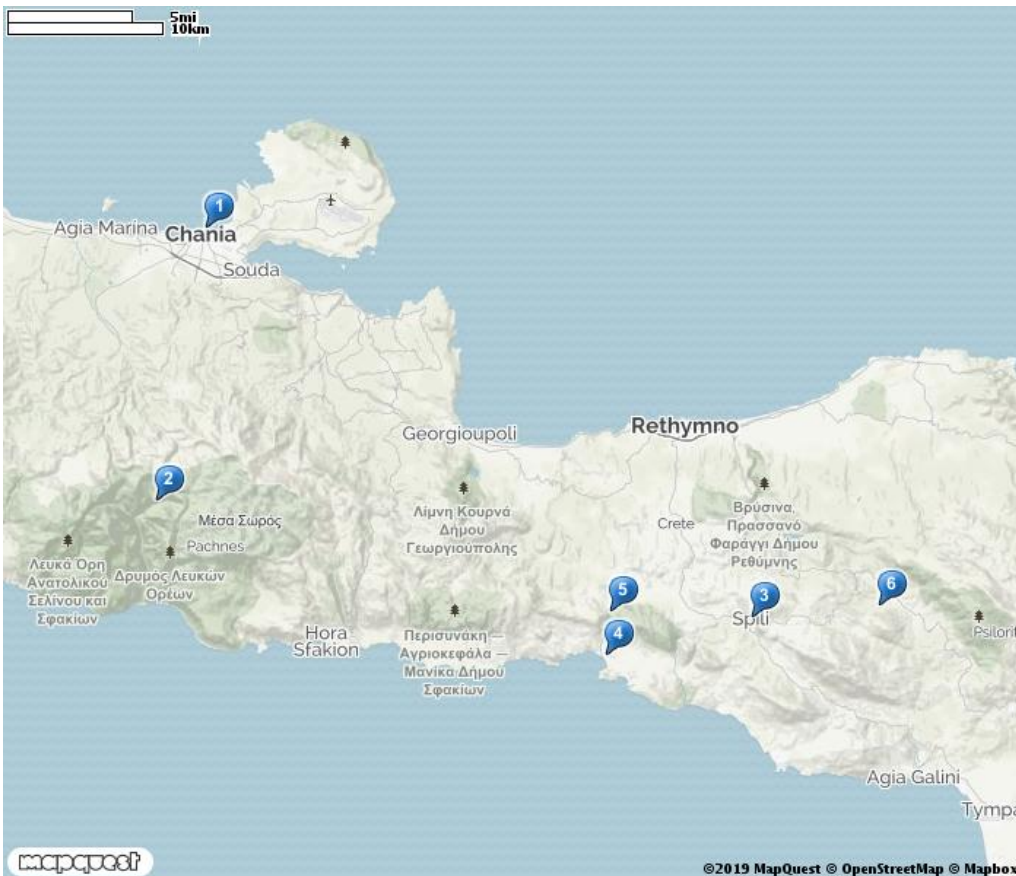
Varmt välkommen på AviFaunas resa till Kreta!

Det här blir en resa fylld med orkidéer, tulpaner, anemoner och många andra blommor, vilka gjort Kretas så berömt bland botanister. Vi besöker ön under bästa blomningstid. Vi kommer också att träffa på annat fint som den endemiska Crete Festoon och gåsgamar. Under resan träffar vi på många av Kretas endemiska växter som *Ebenus cretica*, den unika *Petromarula pinnata*, ett endemiskt släkte för *Campanula*-familjen, *Aristolochia cretica*, *Crepis cretica*, *Phlomis lanata*, *Adonis microcarpa*, *Asperula incana* och *Tulipa doerfleri*.

Chania-området är den grönaste delen av ön, detta till följd av riklig nederbörd från White Mountains (Lefka Ori). Kalkstensbergen dominerar landskapet och vi bor idealiskt till för att utforska några av de bästa växtlokalerna här. Efter knappt halva resan skiftar vi bas till Plakiasbukten på södra delarna av ön. Här bor vi perfekt för att nå till Spili, berömt för sin rika flora på orkidéer och lökväxter.

Centaurea pumilio. Foto: Sotiris Alexiou

1. Chania, Crete
2. White Mountains
3. Spili
4. Plakias
5. Kotsifou Canyon
6. Amari Valley

Crocus sieberi och *Cyclamen creticum*. Foto: Yiannis Christofides

DAG-TILL-DAG PROGRAM

18 april. Vi anländer till Chantias internationella flygplats och förflyttar oss därifrån till vårt hotell i Chania. Om vi anländer i god tid gör vi en kortare exkursion nära flygplatsen för att se några typiska *garigue*-växter. *Dracunculus*, en av Europas mest spektakulära *Kalla*-växter finns här. Natt i Chania.

19 april. Vi tillbringar större delen av dagen i White Mountains (Lefka Ori) på ca 1 000 meters höjd. Vi kommer att träffa på många vackra blommor och njuter av dessa tillsammans med de enastående vyerna vi har här uppe. Vi kommer att titta efter tidiga plantor som hör till snösmältningen, som t ex *Crocus sieberi* och *Scilla nana*. *Tulipa bakeri* bör också blomma nu tillsammans med *Iris tuberosa*.

På vägen ner till Sougia på låglandet kollar vi av vägkanterna efter orkidéer och andra växter. Natt i Chania.

20 april. Vi förflyttar oss nu till sydkusten och längs vägen letar vi upp växter som *Cyclamen creticum*, *Anemone hortensis* och *Daphne sericea*. Vi stannar vi Armeni Minoans kyrkogård vilket är en bra växtplats för orkidéer och andra växter. Vi tittar efter *Ophrys heldreichii*, *Muscari comosum*, *Gladiolus italicus* och *Serapias lingua*. Natt i Plakias

21 april. Vi besöker Spili och de välkända blomsterängarna där. Detta är det mest orkidérika området på Kreta. Vi kan förvänta oss att se *Anacamptis pyramidalis*, *Ophrys creberrima*, *Ophrys cressa*, *Ophrys cretica*, *Ophrys episcopalis*, *Ophrys gortynia*, *Ophrys heldreichii*, *Ophrys omegaifera*, *Ophrys spruneri*, *Orchis boryi*, *Orchis italica*, *Orchis quadripunctata*, *Orchis pauciflora*, *Orchis provincialis*, *Orchis simia*, *Serapias bergonii* samt *Serapias lingua*. Här finns så klart mycket annat att titta på som anemoner, *Cyclamen creticum*, *Fritillaria messanensis*, *Iris cretensis*, *Ranunculus asiaticus*, och *Tulipa doerfleri*. Natt i Plakias

22 april. Inledningsvis promenerar vi längs stranden vid Plakias och utforskar vegetationen som finns i dynområdet här. Vi bör se *Silene colorata*, *Echium arenarium*, *Medicago marina*, *Scorzonera cretica*, *Cakile maritima*, *Glaucium glaucum* och *Euphorbia paralias* som alla växer här.

Vi promenerar sedan upp till udden vid slutet av Plakiasbukten. Här väntar oss orkidéer som *Ophrys candida*, *Anacamptis pyramidalis* samt *Orchis italica*, *Ophrys gortynia* och *Ophrys episcopalis*. *Aristolochia cretica*, värdväxten för den vackra och endemiska fjärilen Crete Festoon växer högre upp på den terrasserade sluttningen. Här växer också *Moraea sisyrinchium* och *Moraea mediterranea*. Är det soligt väder så flyger fjärilarna Crete Festoon, makaonfjäril, svingelgräsfjäril och Eastern Dappled White.

Senare under eftermiddagen besöker vi en växtplats för den endemiska palmen *Phoenix theophrasti* vid andra ändan av bukten. Natt i Plakias

23 april. Idag tar vi oss ner i Kotsifos Gorge. Vi startar i byn Agios Ioannis och tillbringar de första timmarna längs den slingrande vägen genom skogen, vilken domineras av *Cupressus sempervirens* och en rik undervegetation av *Arbutus unedo* (smultronträd), *Cistus salviifolius*, *Cistus creticus*, *Osyris alba* och *Erica arborea*. Vi tittar efter *Orchis simia* och *Ophrys candida*. Vi fortsätter längs vägen och tittar efter *Arum creticum* och *Lysimachia serpyllifolia*. *Paeonia clusii* är ovanlig i det här området men det finns chans att hitta något exemplar.

Längre in i klyftan växer endemiska och kalkkrävande växter som *Procopiana cretica*, *Linum arborescens*, *Verbascum arcturus*, *Verbascum macrurum*, *Ricotia cretica* och *Scrophularia peregrina*. Vi har sällskap av klippsvalar i klyftan och en solig dag är här också fint för fjärilar som Cleopatra, Cretan Small Heath och Southern Comma. Balkan Green Lizard trivs också i solsken då den ligger och solbadar helt öppet på klipporna. Natt i Plakias.

24 april. Amari Valley är inklämt mellan Psiloritisbergen i norr och Kedorsbergen i sydöst. I dalgången ligger ett dussintal byar, helt opåverkade av masssturism och det traditionella livet man lever här vittnar om en gammal kulturhistoria. Varje by i dalgången har en egen kyrka och många av dessa har en fantastisk interiör med fresker från 1300- och 1400-talet. Vi besöker två av kyrkorna där den ena är byggd på ruinerna av en basilika från 300-talet. Natt i Plakias.

25 april. Transfer tillbaka till Chania och vårt väntande flyt tillbaka till Skandinavien.

Ebenus cretica. Foto: Yiannis Christofides, *Anacamptis collina*. Foto: Tomas Hallingbäck, *Petromarula pinnata*. Foto: Sotiris Alexiou och *Dracunculus vulgaris*. Foto: Yiannis Christofides

Resans pris: 28 900 kr

AviFauna förbehåller sig rätten att, p g a exempelvis valutaförändringar, oförutsedda ökade kostnader för landarrangemanget såsom bränsletillägg och nyligen införda skatter, höja resans pris med 8 % till då slutbetalning skall föreläggas. Vi eftersträvar verkligen att INTE behöva göra det och i praktiken inträffar det sällan. Observera också att vissa smärre justeringar kan behöva ske med start- och sluttid för resan, även om vi eftersträvar att inte ändra detta heller. Se också under rubriken flygresa till landet.

Vad ingår i priset

- flyg från Stockholm och Köpenhamn (inkl avbeställningsskydd)
- logi i dubbelrum på ganska enkla 3-stjärniga hotell
- helpension
- alla transporter mellan start- och slutpunkt på resan
- vatten i bussen varje dag
- dricks till guider och de i resan ingående måltider
- rumsdricks på hotellen
- alla utflykter enligt program
- skicklig lokal engelsktalande guide
- svensk reseledning
- inträden och tillstånd
- lokala skatter
- förhandsinformation om resan och artlista
- utförlig reserapport från resan

Vad ingår inte i priset

- personliga utgifter såsom klädvätt, telefon och alkoholhaltiga drycker
- matersättning eller andra utgifter om deltagaren inte väljer att delta i gruppens program
- utgifter orsakade av förseningar till anslutningspunkten
- dricks för ev personlig service
- reseförsäkring och/eller avbeställningsskydd för resan

Flygresa till landet

Observera att flyg **Kreta (Chania)** ingår i resans pris. Flygbiljetten skickas ut ca två veckor före avresa.

Bagage

Observera att kikare, tub och kamerautrustning bör ingå i handbagaget, där risken för stötar och stöld är mindre. Skulle ditt bagage bli försenat eller förkommet kan det också vara en fördel att ha toalettartiklar, viktigt medicin, ett ombyte kläder etc. i handbagaget. Tänk också på att bagageutrymmet i våra fordon kan vara begränsat, packa gärna i mjuka s k *soft bags* med storleken anpassad till innehållet. Kontrollera med ditt flygbolag vilken viktgräns och viktåtgång som gäller (varierar i allmänhet mellan 15 till 30 kg för incheckat bagage och 8 till 12 kg för handbagage).

Reseförsäkring

Observera att du är skyldig att ha en reseförsäkring. Du kan förmodligen teckna en reseförsäkring via din hemförsäkring. Kontrollera att du verkligen får fullgott reseskydd, inklusive sjuk- och hemtransport vid allvarlig sjukdom eller olycka samt vidaretransport om du skulle missa flyget eller någon anslutning på resan. Om du har reseförsäkring på ditt kreditkort som du betalar med, kontrollera vad som ingår.

Om du har en diagnosticerad sjukdom kan det innebära begränsningar för vad reseförsäkringen täcker. Kontrollera detta med ditt försäkringsbolag.

Som ett alternativ till att teckna reseförsäkring via hemförsäkringen kan man också köpa separata reseförsäkringar, sök på nätet efter företag som erbjuder det.

Europeiskt sjukförsäkringskort

I vissa länder, däribland Grekland, kan du ha nytta av Europeiskt sjukförsäkringskort (EU-kort) från försäkringskassan om du blir sjuk. EU-kortet visar att du är försäkrad i Sverige. Kortet ger dig rätt till medicinskt nödvändiga sjukvårdsförmåner under en tillfällig vistelse i ett annat EU/EES-land, till exempel under din semester. Du kan läsa mera om Europeiskt sjukförsäkringskort på Försäkringskassans hemsida, www.forsakringskassan.se. Vare sig du är utrustad med Europeiskt sjukförsäkringskort eller inte bör du också ha en fullgod reseförsäkring som täcker sjuk- och hemtransport vid allvarlig ohälsa.

Hälsa och vaccination

Det kan vara god idé att medföra lite egna sjukvårdsartiklar som preparat mot diarréer, t.ex. Dimor, som kan köpas receptfritt på apotek och stoppar okomplicerad diarré. Kom också ihåg att packa med handsprit. Handsprit säljs hos de flesta apotek och apoteksombud. Ta med små förpackningar så att ni kan ha dem i öppningsbara plastpåsar i handbagaget på flyget. Mindre förpackningar får också lättare plats i en jackficka. Plåster och cerat för torra läppar kan också vara klokt att packa med liksom vätskeersättning ifall du skulle råka ut för någon svårare magåkomma.

Allmänt upplägg

Detta är en resa med fokus på växter. Vi besöker många olika biotoper för att få uppleva Kretas mångfald i växtvärlden. Vi går promenader på någon eller några timmar i relativt lättgången terräng, någon gång lite mer kuperat. Dessa exkursioner innebär inte några svårare strapatser. Lunch i form av picknick eller på restaurang.

Huvudmålet äts på restaurang som regel på kvällen efter avslutad skådning och sedan vi hunnit ett besök på hotellet för dusch. Artgenomgångar, då vi sammanfattar vad vi sett under dagen, hålls i samband med huvudmålet. Då går vi också igenom morgondagens aktiviteter och vilka fåglar det finns anledning att vara speciellt uppmärksam på.

Logistandard

Vi kommer att bo på enkla 3-stjärniga hotell under resan. Det finns faciliteter på varje rum.

Mat och dryck

Grekland är förmodligen mest känt för sin moussaka (en gratäng på bl.a. lammfärs och aubergine, toppad med lite fetaost), men även tzatziki (yoghurt, gurka och vitlök) och souvlaki (grillspett på lammkött eller fläskkött). Den grekiska salladen är verkligen god att äta i just Grekland. Det finns alltid flera vegetariska rätter att välja på. Avslutningsvis bör de lokala vinerna nämnas, samt det goda inhemska ölet.

Om du har någon allergi eller inte äter viss mat måste du säga till om det senast vid slutbetalning då det i vissa länder kan vara svårt att ordna på plats.

Utrustning

Det är naturligtvis bra att ha med egen lupp och handkikare.

Ytterligare några pinaler som resenären kan utrusta sig med: ficklampa, mugg, dagtursryggsäck eller fältväska, kniv (dock ej i handbagaget på flyget), konserv- och flasköppnare, myggstift, egen rulle toapapper, pengaväska att bära runt halsen eller magen, några tomma plastpåsar, väckarklocka om du inte har väckningsfunktion i din telefon, lås till resväskan (köp gärna AviFaunas bagagelås hos Naturbokhandeln!), pannlampa, stearinljus och tändstickor (vid fall av strömavbrott på hotellet), öronproppar, solglasögon, solhatt, solskyddsmedel, våtservetter och tvättmedel.

Klädsel

Vädret i april är i allmänhet soligt och skönt men kan vara opålitligt. Ta med blandad klädsel som kortärmad skjorta/blus och liknande men även klädsel för kyligare klimat.

Du bör vara garderad mot regn, så tag med regnställ (även bra som vindskyddsplagg) och paraply. I övrigt klarar vi oss bra med joggingskor/grova promenadskor eller skådarsandaler.

Om du letar kläder, besök gärna vår samarbetspartner Pinewood på www.pinewood.eu

Fotografering

Den som vill satsa mer ambitiöst på fotografering bör vara beredd på att avsätta särskild tid för det och gå på egen hand en del (även om det innebär att man inte ser riktigt lika mycket växter). Om man går på egen hand måste man vara mycket uppmärksam på samlingstider och var resten av gruppen rör sig så man inte försenar avfärd.

Möjligheterna att fotografera växter är på Kreta **goda**. Vyerna och landskapet är givetvis lättfotograferat och vi kommer att erbjudas många möjligheter till fina miljöbilder. Är du fotointresserad se då till att ha med dig ordentligt med minneskort hemifrån.

Valuta och personliga utgifter

På Kreta betalar man med € (Euro). För egen del kommer jag att använda mig av VISA/Master-kort på för betalning på våra hotell, men en handkassa i Euro är givetvis ett måste. Jag räknar med att vi

ska kunna ta ut pengar på bankomat under resan. Första bankomaten finns på Chantias internationella flygplats.

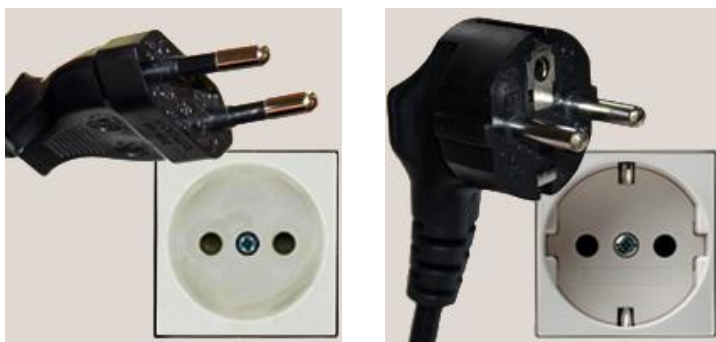
Det är helpension på resan. Måltidsdryck i form av vatten ingår alltid i middagarna. Vill ni njuta av de lokala vinerna och ölen bör ni budgetera för detta. Lägg därtill utgifter för eget bruk, typ souvenirer.

Tidsskillnad

Kreta är en timme före Sverige (+ 1).

Typ av stickkontakt

Grekland har samma typ av stickkontakter som i Sverige.

Litteratur

Allmänt Du som anmält dig till resan får ett litet häfte, *Länder i fickformat – Grekland*, med basfakta om det land vi skall besöka.

Växter Följande litteratur användes på AviFaunas resa till Kreta 2015:

Wild Flowers of the Mediterranean (Blamey och Grey-Wilson, 2008)

Wild Flowers of Crete (Papiomytoglou, 2010)

Många hade även med sig *Syd- och Mellaneuropas Orkidéer* (Mossberg och Nilsson, 1980).

Mossbeg och Ærenlund Pedersen har gett ut *Orkidéer i Europa* (2017).

Det går också att beställa på internet *Orchids, Crete & Dodecanese* (Horst and Gisela Kretzschmar – Wolfgang Eccarius, 2002). Finns också på tyska (2004).

Lämpligen vänder du dig till BirdLife Sveriges egen butik Naturbokhandeln när du köper litteratur inför resan. Förutom att de har ett enastående utbud och kunniga försäljare gynnar du fågelskyddet för varje inköp du gör där. Tel 0485–444 40, www.naturbokhandeln.se.

Artlista i samarbete med iGoTerra

AviFauna har ingått ett långsiktigt samarbete med iGoTerra som ett led i vårt arbete för att underlätta antecknandet av arter för våra resedeltagare.

iGoTerra är en website med tillhörande mobilappar som hjälper dig att hålla ordning på alla dina observationer, listor och foton över alla levande arter i alla världens länder. Om du som resedeltagare redan är standard- eller premiummedlem i iGoTerra kan du dra nytta av att personlig information, som vilka arter du sett tidigare, inkluderas i krysslistorna, samt att du enkelt kan

kopiera resans observationer till ditt eget konto på iGoTerra när resan är klar. Maila gp@avifauna.se och be oss att lägga in dig för resan. Besök gärna iGoTerras hemsida www.igoterra.com och läs mer om deras listfunktion och deras appar.

Du kommer få en dag-till-dagkrysslista över de växter vi kan förvänta oss se under resan någon månad före avresa. Det kan vara klokt att förbereda sig genom att läsa på artkännetecknen i förväg. Krysslistan använder vi på kvällsgenomgångarna när vi bokför vad vi sett under dagen, så ta med den på resan. Men givetvis kommer vi också att gemensamt diskutera fältbestämning och artkaraktärer på platsen allt eftersom vi skådar oss igenom Ölands flora.

Kom ihåg att ta med dag-till-dagkrysslista på resan. Har du problem med att skriva ut listan, kontakta i så fall AviFauna, admin@avifauna.se.

Övrigt

På våra resor försöker vi alltid att ge så mycket guidning och hjälp kring växtliv och annat som olika deltagare kan behöva. Förkunskaper och intresse skiftar dock en hel del och det är inte alltid lätt att avgöra hur mycket vägledning den enskilde deltagaren önskar. Tänk på att du alltid kan fråga om det är något just du tycker är oklart eller vill diskutera närmare under resans gång! Det kan ske i grupp eller mellan fyra ögon med reseledaren. Du är också välkommen att ta kontakt med reseledaren före avresan och diskutera dina behov.

Anmälningssblanketten

Det är mycket viktigt att ditt namn är stavat exakt som i ditt pass på anmälningssblanketten. Anmälningssblanketten fylls i på hemsidan i samband med bokning av resan. Du som bokar resan per telefon, post eller e-post har fått en anmälningssblankett i pappersform. Denna ska givetvis returneras omgående till AviFauna. Använd det bifogade kuvertet du tidigare fått. AviFauna kan inte boka flyg (om du valt låta oss göra det) eller hotell för dig så länge vi inte har tillgång till uppgifterna på anmälningssblanketten.

AviFauna behöver en kopia av ditt pass

När du returnerar anmälningssblanketten till AviFauna skall du också bifoga en papperskopia på ditt passsuppdrag (där dina personuppgifter finns). Ännu bättre är om du kan skicka en skannad bild på passsuppdraget via e-post till admin@avifauna.se. Du som bokar resan på AviFaunas hemsida får där möjlighet att direkt bifoga en kopia på passet via e-post.

Skulle du ha otur och bli av med ditt pass under resan, kan situationen underlättas om du har en kopia på sidorna 2 (med dina personuppgifter) i ditt pass samt två passfoton. Kontrollera för övrigt att ditt pass gäller sex månader efter beräknat hemkomstdatum. Annars föreligger risk att du inte släpps ombord på flyget.

Slutbetalning

skall vara AviFauna (bg. 5019-0453) till handa senast 61 dagar före avresa. Du kommer att få en påminnelse per e-post.

Om AviFauna Naturresor

AviFauna Naturresor har funnits sedan 1985 och har i över 30 år möjliggjort för tusentals naturintresserade att resa till intressanta resmål. Vi skiljer oss från andra naturresebyråer på flera sätt. Dels genom att vi ägs av BirdLife Sverige (f d Sveriges Ornitologiska Förening). Därför går allt vårt eventuella överskott tillbaka till fågelskydd. Vi har också en egen fågelskyddsfond som du kan läsa mer om på hemsidan och i katalogen. Vi reser i små grupper där alla deltagare blir sedda och vi lägger stor vikt vid kunniga, sociala och pedagogiska reseledare. Vi är medlemmar av Resebyråföreningen och följer deras rekommendationer fullt ut. Vi har ställt bankgaranti för vår verksamhet hos Kammarkollegiet, vilket innebär att ingen av våra resenärer blir strandade om något skulle gå fel, det finns pengar att bekosta hemresor vid oförutsedda händelser. Dessutom är vi och vår personal försäkrade med en professionell resebyråförsäkring. Vi lägger stor vikt vid att våra samarbetspartners arbetar så ekologiskt som möjligt och följer lagstiftningen i de länder de opererar.

Kontakt med AviFauna

Reseledaren Pav Johnsson når du på telefon 070–517 89 80 och e-post pj@avifaunanaturresor.se. Observera att våra reseledare kan vara ute och resa, så ibland kan det dröja med svar. Är det akut, kontakta kansliet (nedan).

Vårt kansli kontaktar du på 0485–444 40 eller e-post admin@avifauna.se. Hit kan du vända dig om frågor kring praktiska saker som betalning och bokningsläge, som inte har med fågelfaunan på resmålet att göra.